

UDSKRIFT
AF
ØSTRE LANDSRETS DOMBOG

D O M

Afsagt den 22. september 2021 af Østre Landsrets 13. afdeling
(landsdommerne Anne Birgitte Fisker, Louise Saul og Michael de Thurah)

13. afd. nr. S-119-21:

Anklagemyndigheden

mod

1) Sydkystens Automatik P/S

(cvr.nr. 36043598)

(advokat Sonny Gaarslev)

2) [REDACTED]

(cpr.nr. [REDACTED])

(advokat Sonny Gaarslev)

Retten i Roskildes dom af 30. december 2020 (6A-4340/2020) er anket af de tiltalte med påstand om frifindelse, subsidiært formildelse af straffen.

Anklagemyndigheden har påstået stadfæstelse.

Forklaringer

Der er i landsretten afgivet supplerende forklaring af tiltalte [REDACTED] samt vidnerne [REDACTED] og [REDACTED].

De af vidnerne, advokat [REDACTED] og advokat [REDACTED], afgivne forklaringer i byretten er dokumenteret i medfør af retsplejelovens § 923.

Tiltalte [REDACTED] har forklaret bl.a., at der var andre firmaer end Sydkystens Automatik og Findan El-anlæg, som kunne levere el-arbejdet til kølebranchen. [REDACTED] kan nævne to firmaer, Jannitech og Innotech, som begge ligger i Jylland. Desuden har de store kølefirmaer ofte egne el-afdelinger og udfører også selv el-arbejde.

Det er styretavlerne, der styrer al køleautomatik. Super Køl producerede selv styretavler, hvorimod Knudsen Køling købte styretavlerne hos Sydkystens Automatik. De to nævnte jyske firmaer og flere andre producerede også styretavler. Sydkystens Automatik leverede styretavler til hele Danmark og leverede ikke kun til kølebranchen. De leverede bl.a. også styretavler til mindre el-virksomheder.

Det er rigtigt, at [REDACTED] i mailkorrespondancen den 22. november 2016 over for [REDACTED] [REDACTED] nævnte, at der kunne tilføjes flere kunder, men at det ikke var et krav for [REDACTED] [REDACTED] henviste blot til det, der stod i kontraktudkastet udarbejdet af advokat [REDACTED] [REDACTED]. Det var udelukkende for at være imødekommende over for [REDACTED] [REDACTED]. Det var en mulighed at tilføje flere kunder, hvis [REDACTED] måtte have et ønske om det.

Som forklaret i byretten var samarbejdsaftalen med Lars Bang A/S udfærdiget på grundlag af en skabelon, der kunne genanvendes til andre underleverandører. Det var en sammenlignelig situation, og det var, hvad [REDACTED] havde bedt advokaten om. Lars Bang A/S var ikke specifikt underleverandør til kølebranchen, men de havde nogle el-arbejdere ansat, som tidligere havde været ansat hos Sydkystens Automatik, og som Sydkystens Automatik kunne anvende til at udføre elinstallationer på køleanlæg i supermarkeder og til at montere maskinanlæg, herunder styretavler. Det var mere specifikt [REDACTED] og [REDACTED] fra Lars Bang A/S, som Sydkystens Automatik gjorde brug af. [REDACTED] havde tidligere været ansat hos Sydkystens Automatik. Senere blev de i øvrigt begge ansat hos Sydkystens Automatik.

Vidnet [REDACTED] har forklaret bl.a., at Findan El-anlæg rettelig har eksisteret siden 1989, og at det rettelig senere var Super Køl, der købte Findan El-anlæg og ikke Knudsen Køling, således som det er anført i byrettens gengivelse af [REDACTED] forklaring.

Findan El-anlæg og Sydkystens Automatik var sammenlignelige virksomheder, bortset fra at Sydkystens Automatik havde en større tavleproduktion end Findan El-anlæg. Derudover

havde Sydkystens Automatik ikke elektrikere med autorisation, men det havde Findan. Findan udførte arbejde bestående i elinstallationer og mindre styretavler til industrielle og kommercielle kunder. Der var navnlig tale om tre industrielle og en kommerciel kunde. Det er omkostningstungt at udvikle styretavler af bestemte typer, og på det punkt var Sydkystens Automatik større. Det var ikke Findans kerneområde. Der er for så vidt mange firmaer i Danmark, som bygger styretavler, men ikke inden for butikskøleanlæg, som er en niche, der kræver meget viden. Dette i modsætning til i industrien, hvor der er flere om budet. Fagligheden ligger i at udarbejde dokumentationen.

Der var ikke mange firmaer, som direkte opererede i markedet for elinstallation og styretavler til butikskøleanlæg. På Sjælland var der på daværende tidspunkt [REDACTED] bekendt ikke andre end Sydkystens Automatik og Findan, som kunne byde ind som underleverandører. Det var altid Sydkystens Automatik, som Findan var i konkurrence med. Der fandtes måske derudover et par små enkeltmandsvirksomheder, som kunne levere arbejdskraft.

[REDACTED] har hørt om firmaet Innotech. De bygger tavler og køling til industri. [REDACTED] tror ikke, at de også bygger tavler og køling til butikker. [REDACTED] ved ikke, hvor Innotech ligger. [REDACTED] har aldrig hørt om et firma kaldet Jannitech.

Når en ny butik på Sjælland skulle købe en ny køleinstallation, rettede de typisk henvendelse til Super Køl eller Knudsen Køling. Der ligger også nogle firmaer i Jylland, men det var meget sjældent, at de bød på installationer på Sjælland.

Det var ikke sandt, at [REDACTED] – som anført i den mail, hvor [REDACTED] opsagde samarbejdsaftalen – havde vendt spørgsmålet om aftalens gyldighed med en advokat. [REDACTED] havde drøftet sagen med [REDACTED], der var [REDACTED] og [REDACTED]

Det er rigtigt som forklaret i byretten, at Findan ikke, som [REDACTED] husker det, konkret afslog at udføre opgaver for Knudsen Køling på grund af aftalen. Findan gav pris på nogle arbejder for Knudsen Køling, som de ikke fik, og der var andre arbejder, som Findan ikke havde mulighed for at udføre på grund af manglende kapacitet og viden. [REDACTED] tror, at den første opgave, som Knudsen Køling i begyndelsen af 2017 spurgte efter, drejede sig om en tavle, hvor Findan ikke havde den fornødne kompetence. Det var i den forbindelse, at [REDACTED] oplyste om samarbejdsaftalen. Niclas fra Knudsen Køling sagde, at [REDACTED] havde konfronteret

Sydkysten med den indgåede aftale. Knudsen Køling sendte efterfølgende flere forespørgsler, og Findan gav også pris på noget, men ■■■ mener ikke, at de har givet afslag på noget på grund af aftalen. Det er rigtigt, at den opgave, som de endte med at udføre i slutningen af 2017, ikke var den første opgave, som Knudsen Køling spurgte til. Findan ville gerne have udført mere arbejde for Knudsen Køling og afleverede også flere tilbud, men fik ikke opgaverne.

Vidnet ■■■ har forklaret bl.a., at der nok var en håndfuld firmaer i alt, som var konkurrenter som leverandører af samlede køleløsninger, herunder Super Køl og Knudsen Køling.

Det var ■■■ klare opfattelse, at Findan udførte de samme opgaver hos Super Køl, som Sydkystens Automatik udførte hos Knudsen Køling, hvor ■■■ var ansat. Det afhang selvfølgelig af kontrakten. Begge firmaer havde el-installatører, som ■■■ i hvert fald havde tillid til. Der var nok andre på markedet, også i Jylland, men ■■■ kendte ikke andre firmaer. I Københavnsområdet kan ■■■ måske nævne firmaet PH-el, men det var ■■■ opfattelse, at PH-el generelt var for dyre.

Mens ■■■ var ansat, fik Knudsen Køling altid styretavlerne fra Sydkystens Automatik. Der var også andre firmaer, der byggede tavler, men de havde god erfaring med Sydkystens Automatik.

Knudsen Køling lagde aldrig opgaver i udbud, men tog derimod i forbindelse med en hovedleverance hurtigt fat i underleverandøren. Der var tale om et specialområde med styringer til køleanlæg. ■■■ ved ikke, hvor mange underleverandører, der kunne levere. ■■■ vil tro, at der var flere end de tre nævnte. ■■■ er ikke nærmere bekendt med markedet for underleverandører.

Det er rigtigt, at ■■■ som forklaret i byretten rettede henvendelse til Findan i 2017, og at ■■■ fra Findan sagde, at ■■■ måtte melde fra på grund af den indgåede aftale med Sydkystens Automatik. ■■■ blev præsenteret for aftalen. ■■■ nævnte ikke noget om manglende kompetencer i den forbindelse. De antog senere Findan til projektet i Snekkersten.

Den endelige beslutning om, hvem Knudsen Køling antog som underleverandør, var ikke [REDACTED]. Det var salgsafdelingen, der normalt tog kontakt til Sydkystens Automatik. Det var imidlertid efter vidnets oplæg, at man prøvede at tage Findan med ind for at få lidt konkurrence.

Landsrettens begrundelse og resultat

Landsretten finder det efter bevisførelsen godtgjort, at Sydkystens Automatik P/S og Findan El-Anlæg A/S i 2016 var konkurrerende virksomheder på markedet for underentrepriser i forbindelse med etablering og reparation af butikskøleanlæg, uanset at de to virksomheder ikke havde fuldt ud samme kapacitet. Efter bevisførelsen lægges det endvidere til grund, at der på Sjælland var to hovedleverandører af køleanlæg til butikker, Super Køl A/S og Knudsen Køling A/S, og at der på Sjælland i det væsentlige var to underleverandører til elinstallation af disse køleanlæg, herunder ved styretavler, Sydkystens Automatik P/S og Findan El-Anlæg A/S.

Det er ikke fra anklagemyndighedens side gjort gældende, at aftalen, som blev underskrevet den 29. november 2016, havde konkurrencebegrænsning til følge.

Afgørende for skyldsspørgsmålet er derfor, om aftalen havde konkurrencebegrænsning til formål, herunder om den efter sin karakter var egnet til - i den givne markedsmæssige sammenhæng - potentielt at rumme konkurrenceskadelige virkninger.

Efter aftalens ordlyd forpligtede Sydkystens Automatik P/S sig til at afholde sig fra at udføre arbejde eller påtage sig opgaver for Super Køl A/S, og Findan El-Anlæg A/S forpligtede sig til at afholde sig fra at udføre arbejde eller påtage sig opgaver for Knudsen Køling A/S. Aftalen regulerede ikke i øvrigt parternes samarbejde. I den ovenfor beskrevne markedsmæssige sammenhæng, hvor der var to hovedleverandører og to underleverandører, tiltræder landsretten, at aftalen har haft til formål at opdele markedet og derved i hvert fald potentielt at begrænse konkurrencen.

Det tiltrædes endvidere, at det må have stået [REDACTED] klart, at der var tale om en aftale, som opdelte markedet og derved potentielt begrænsede konkurrencen.

Herefter, og da det af de grunde, der er anført af byretten, kan tiltrædes, at den advokatrådgivning, som [REDACTED] modtog, ikke kan føre til et andet resultat, findes de tiltalte skyldige i overtrædelse af de i anklageskriftet anførte bestemmelser.

De udmålte bødestraffe findes passende.

Landsretten stadfæster derfor dommen.

T h i k e n d e s f o r r e t :

Byrettens dom i sagen mod Sydkystens Automatik P/S og [REDACTED] stadfæstes.

De tiltalte skal betale sagens omkostninger for landsretten.

(Sign.)

— — —
Udskriftens rigtighed bekræftes. Østre Landsret, den 22-09-2021

Rikke Søndergaard Larsen
kontorfuldmægtig